

STANDARD SHQIPTAR

SSH UNI 6579:2011

Lëndë djegëse të lëngëta për përdorim termik
civil dhe industrial - Klasifikimi dhe
karakteristikat

Liquid fuels for industrial and domestic
thermal purposes - Classification and
characteristics

DPS Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit

Adresa: Rruga "Mine Peza", 143/3, 1014 Tiranë – Shqipëri,

Kutia Postare: 98,

Tel: + 355 (0) 4 222 62 55; Fax: + 355 (0) 4 224 71 77

E-mail: info@dps.gov.al

© DPS

Riprodhimi është i ndaluar. E drejta ekskluzive për publikimin dhe shitjen e Standardeve Shqiptare i takon DPS.

Hyrje

Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit, DPS, është Organi Kombëtar i Standardizimit në Republikën e Shqipërisë.

DPS harton, miraton dhe publikon standardet puro shqiptare, si dhe adopton dhe publikon standardet evropiane dhe ndërkombëtare, duke iu dhënë atyre statusin e Standardeve Shqiptare (SSH). Të njëjtat kompetenca ka edhe për dokumentet e standardizimit. Miratimi formal i tyre bëhet nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS.

Standardet Shqiptare hartohen dhe adoptohen nga Komitetet Teknike (KT). Anëtarët e Komiteteve Teknike janë specialistë të subjekteve shtetërore dhe private nga fusha të ndryshme të ekonomisë që angazhohen vullnetarisht në këtë proces.

Standardi është adoptuar nga KT 19 dhe miratuar nga DPS si standard më 2011-11-24.

Standardi SSH UNI 6579:2011 botohet për herë të parë.

Ky standard është i njëjtë me standardin dhe riprodhohet me lejen e:

Institutit Kombëtar Italian të Standardeve - UNI,
Via Sannio, 2
IT-20137 Milano, Italia

Të gjitha të drejtat e shpërndarjes së standardeve evropiane dhe ndërkombëtare në çdo lloj forme në të gjithë botën i takojnë CEN, CENELEC, ETSI, ISO, IEC dhe anëtarëve kombëtare. Asnjë nismë për riprodhimin e tyre nuk mund të ndërmerret pa lejen me shkrim më parë të CEN, CENELEC, ISO, IEC dhe ETSI nëpërmjet të licencuarit.

Standardet rishikohen kur është e nevojshme, prandaj është e domosdoshme që përdoruesi të marrë botimin e fundit si dhe amendamentet e tij, nëse ka të tilla.

Përmbajtja	Faqe
Parathënie	4
1 Fusha e zbatimit	4
2 Standardet referuese	4
3 Marrja e mostrës	6
4 Kërkesat dhe metodat e provës	6
4.1 Ngjyruesit dhe gjurmuesit	6
4.2 Shtesat	6
4.3 Esteret metilik të acideve yndyror.....	6
4.4 Kërkesa të përgjithshme të zbatueshme dhe metodat e provës në lidhje me to.....	7
4.5 Saktësia dhe dyshimi	7
Tabela 1 Klasifikimi i lëndëve djegëse, kërkesat dhe metodat e provave	8

STANDARD SHQIPTAR

Lëndë djegëse të lëngëta për përdorim termik civil dhe industrial – Klasifikimi dhe karakteristikat

S SH UNI
6579:2011
ICS: 75.160.20

Aprovuar në Komitetin Teknik 19
Miratuar më 24.11.2011

Ky standard ka statusin e Standardit Shqiptar.

Ky standard shqiptar ekziston vetëm në gjuhën shqipe.

Parathënie

Standardi S SH UNI 6579:2011 u përshtat nga Komiteti Teknik 19, "Produkte naftë, lubrifikantë dhe produkte që lidhen me to", sekretariatit e të cilit e mban DPS-ja.

Këtij standardi shqiptar duhet t'i jepet statusi i një standardi kombëtar, nëpërmjet një njoftimi, brenda muajit Maj 2012 dhe standardet kombëtare që bien në kundërshtim me të, duhen të shfuqizohen brenda muajit Maj 2012.

1 Fusha e zbatimit

Ky standard përcakton kërkesat dhe jep klasifikimin për një përdorim sa më të mirë të lëndëve djegëse të lëngëta, me origjinë nga nafta për përdorim termik civil dhe industrial.

Shënim: Për qëllimet e këtij standardi shqiptar, termat "% m" dhe "% vol." janë përdorur për të paraqitur përkatësisht përqindjen në masë dhe përqindjen në vëllim.

2 Standardet referuese

Ky standard shqiptar përmban përcaktime nga publikime të tjera, me anë të referencave të datuara ose të padatuara. Këto referenca normative janë cituar në vendet e nevojshme në tekst dhe publikimet janë renditur më poshtë. Referencat e datuara, amendamentet e mëtejshme ose rishikimet e çdo publikimi të tillë, zbatohen për këtë standard shqiptar vetëm kur ato përfshihen në të, me anë të amendamentit ose rishikimit. Për referencat e padatuara, zbatohet botimi më i fundit i publikimit të referuar (përfshirë amendamentet).

S SH EN 116

Lëndë djegëse për motorët diesel dhe pajisje ngrohëse shtëpiake –
Përcaktimi i pikës së taposjes së filtrit në të ftohtë

- S SH EN 12766-2 Produktet e naftës dhe vajrat e përdorur – Përcaktimi i BPK – ve dhe produktet në lidhje me 'to – Llogaritja e përmbajtjes së BPK
- S SH EN 12766-3 Produktet e naftës dhe vajrat e përdorur – Përcaktimi i BPK – ve (derivatet e Benzenit të PoliKlorinuar) dhe produktet në lidhje me 'to – Pjesa 3: Përcaktimi dhe kuantifikimi (sasiçimi) i përmbajtjes së terfenileve (difenilbenzeneve) të poliklorinuara (TPK) dhe toluen benzileve të poliklorinuara (TBPK) me anë të gazkromatografisë (GK) duke përdorur një dedektor (gjurmues) për kapjen e elektronit (DKE).
- S SH EN 13131 Metodat e provës për naftën dhe produktet e saj - Produktet e lëngta të naftës - Përcaktimi i përmbajtjes së nikelit dhe vanadit - Metoda spektrometrike e absorbimit atomik
- S SH EN 14078 Produktet e lëngshme të naftës - Përcaktimi i metilestereve të acideve lyrore (FAME) në distilatet e mesme - Metoda e spektroskopisë me rreze infra të kuqe
- S SH EN 14213 2003 Vajrat ngrohës - Metilesteret e acideve lyrore (FAME) - Kërkesat dhe metodat e provës
- S SH EN ISO 2719 Përcaktimi i pikës së flakërimit – Metoda Pensky-Martens me kupë të mbyllur (kroxholl) (ISO 2719:2002)
- S SH EN ISO 2592 Përcaktimi i pikës së flakërimit – Metoda Cleveland me kupë të hapur (kroxhol) (ASTM D-92)
- S SH EN ISO 3104 Produkte të naftës – Lëngjet transparentë dhe të errët – Përcaktimi i vizkozitetit kinematik dhe llogaritja e viskozitetit dinamik. (ASTM D-445-11a)
- ASTM D1665-98 Përcaktimi i viskozitetit specifik Engler në produktet e rënda
- S SH EN ISO 3170 Lëngjet e naftës – Marja e mostrës me dorë
- S SH EN ISO 3171 Lëngjet e naftës – Marja automatike e mostrës me tubacion (ISO 3171:1988).
- S SH EN ISO 3405 Produkte të naftës – Përcaktimi i karakteristikave të distilimit (ISO 3405:2000). (ASTM D-86)
- S SH EN ISO 3675 Nafta bruto dhe produktet e lëngëta të naftës – Përcaktimi laboratorik i densitetit – Metoda me hidrometër (ISO 3675:1998).
- S SH EN ISO 3735 Naftë bruto dhe mazut - Përcaktimi i mbetjes - Metoda e ekstraktimit

S SH EN ISO 4259	Produkte të naftës – Përcaktimi dhe zbatimi i të dhënave të sakta në lidhje me metodat e provës (ISO 4259:1992, përfshirë Korrigjimin 1:1993)
S SH EN ISO 6245	Produkte të naftës – Përcaktimi i hirit (ISO 6245:2001)
S SH EN ISO 8754	Produkte naftë - Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit – Spektrometria fluoeshente e shpërndarjes së energjise me reze x (ASTM D 4294-02)
S SH EN ISO 20884	Produkte naftë - Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit në lëndët djegëse të lëngëta për automjete - Spektrometria fluoeshente me rreze X në shpërndarjen e gjatësisë së vales (ASTM D2622)
S SH EN ISO 10370	Produktet e naftës - Përcaktimi i mbetjes së karbonit - Metoda mikro
S SH ISO 3016	Produkte naftë - Përcaktimi i pikës së rrjedhjes
S SH ISO 3733	Produkte naftë dhe materiale bituminoze - Përcaktimi ujit - Metoda e distilimit
S SH ISO 3734	Produktet e naftës - Përcaktimi i ujit dhe mbeturinave mekanike në mazutet e naftës – Metoda me centrifuge
ASTM D 974:	Produkte të naftës – Përcaktimi i aciditetit dhe bazicitetit me metodën e titrimit të ngjyrës së indikatorit.

3 Marrja e mostrës

Mostrat duhen të merren siç përshkruhet në standardin S SH EN ISO 3170 ose në standardin S SH EN ISO 3171 dhe/ose në përputhje me kërkesat e standardeve kombëtare ose rregulloret për marrjen e mostrës të lëndës djegëse për ngrohje industriale dhe shtëpiake.

Nga pikëpamja e ndjeshmërisë së disa metodave të provës që referohen në këtë standard shqiptar, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet përputhshmërisë të çdo udhëzimi për enët e marrjes së mostrës të cilat përfshihen në standardin e metodës së provës.

4 Kërkesat dhe metodat e provës

4.1 Ngjyruesit dhe gjurmuesit

Është i lejueshëm përdorimi i ngjyruesve dhe/ose i gjurmuesve. Duhet të përdoren ngjyrues dhe gjurmues sipas ligjeve dhe akteve nënligjore në fuqi në këtë fushë.

4.2 Shtesat

Lejohet përdorimi i shtesave me qëllim përmirësimin e cilësia së lëndës djegëse.
Rekomandohet përdorimin aditivëve të përshtatshëm, pa efekte anësore të njohur, në sasi të duhur.

4.3.1 Esteret metilik të acideve yndyror

Lejohet përdorimi i estereve metilik i acideve yndyror (FAME) të përzier me gazoil ose me vajra të djegshëm. FAME e përdorur duhet të jetë në përputhje me standardin S SH EN 14213.

4.4 Kërkesa të përgjithshme të zbatueshme dhe metodat e provës në lidhje me to

Kur i nënshtrohen provave sipas metodave të treguara në tabelën 1, lëndët djegëse dhe përzierjet e mundëshme me FAME (shih pikën 4.3) duhet të kënaqin kufijtë e treguar në tabelën 1.

Në rastin kur përmbajtja e FAME në gazoil ose në vajin e djegshëm është më e madhe se 105 V/V) për përcaktimin e përmbajtjes së squfurit duhet të përdoret metoda e përcaktuar në standardin S SH EN ISO 14596

Për përcaktimin e përmbajtjes së FAME në gazoil duhet të përdoret metoda e përcaktuar në standardin S SH EN ISO 14078.

4.5 Saktësia dhe dyshimi

Të gjitha metodat e provave të cilave ju referohet ky standard përfshijnë të dhëna të saktësisë në përputhje me standardin S SH EN ISO 4259. Në raste dyshimi, për zgjidhjen e mosmarrëveshjes dhe interpretimin e rezultateve të bazuara në saktësinë e metodës së provës duhen të përdoren procedurat e përshkruara në S SH EN ISO 4259:2006.

Tabela 1 – Klasifikimi i lëndëve djegëse, kërkesat dhe metodat e provave

Lloji i lëngës djegëse	Njësia	Vajguri (kerosinë)	Gazoil ≤0,1	Gazoil >0,1	Lende djegëse të lengeta të renda të naftes (heavy fuel oil)		Metodat e provës
					Solar	Mazut	
	Njësia	A	B	C	D	E	
Karakteristikat							
Pika flakërimit	°C	≥28	>55	>55	>65	>80	S SH EN ISO 2719 ASTM D-92
Indeksi i cetanit			≥42				
Masa vëllimore në 15°C	Kg/m ³	770 deri 830	815 - 875	815 - 875			S SH EN ISO 3675
Viskoziteti në 40°C	mm ² /s		2,0-7,4	2,0-7,4	-	-	S SH EN ISO 3104 ASTM D-445
në 50°C	mm ² /s		-	-	21-90	>90	ASTM D1665
në 50°C	°E						
në 100°C	mm ² /s				<12	>12	
në 100°C	°E				≤2	>2	
Distilimi në 150°C	%(v/v)	-	≤2 ¹	≤2 ¹			S SH EN ISO3405 ASTM D 86
në 210°C	%(v/v)	<90					
në 250°C	%(v/v)	≥65	<65				
në 300°C	%(v/v)			<60			
në 350°C	%(v/v)		≥85	<85			
Uji dhe mbetjet	%(v/v)	≤0,05	≤0,05	≤0,05			S SH ISO 3734
Uji	%(v/v)	shënja	shënja	shënja	≤2	shënja	S SH ISO 3733
Mbetjet	%(m/m)				≤0,5	≤0,5	S SH ISO 3735
Hiri	%(m/m)				≤0,1	≤0,2	S SH EN ISO 6245
korrozioni	vlerësim	1a	1a	1a			S SH EN ISO 2160
Pika e turbullimit	°C		≤0	≤0			S SH ISO 3016
Squfuri	%(m/m)	≤0,2	≤0,1	≤1	≤5	≤7	S SH EN ISO 20884
Përmbajtja e koksit	%(m/m)				≤15	≤15	S SH EN ISO 10370
Nikel+Vanad	mg/kg	≤15	≤15	≤15	≤180	≤230	S SH EN 13131
PCB	mg/kg	<4	<4	<4	<4	<4	S SH EN 12766-2
PCT	mg/kg	<10	<10	<10	<10	<10	S SH EN 12766-3
Fuqia kalorifike	MJ/kg				≥40	≥40	S SH 3745
Ngjyra(2)		po	po	po			

Shënimi (1) :nuk është i nevojshëm kur pika e flakërimit është më e madhe ose e barabartë me 65°C

Shënimi (2): është i detyrueshëm ngjyrosja,për produktet (A,B,C), sipas ligjeve dhe akteve nënligjore në fuqi

